SCOOL! No. 52

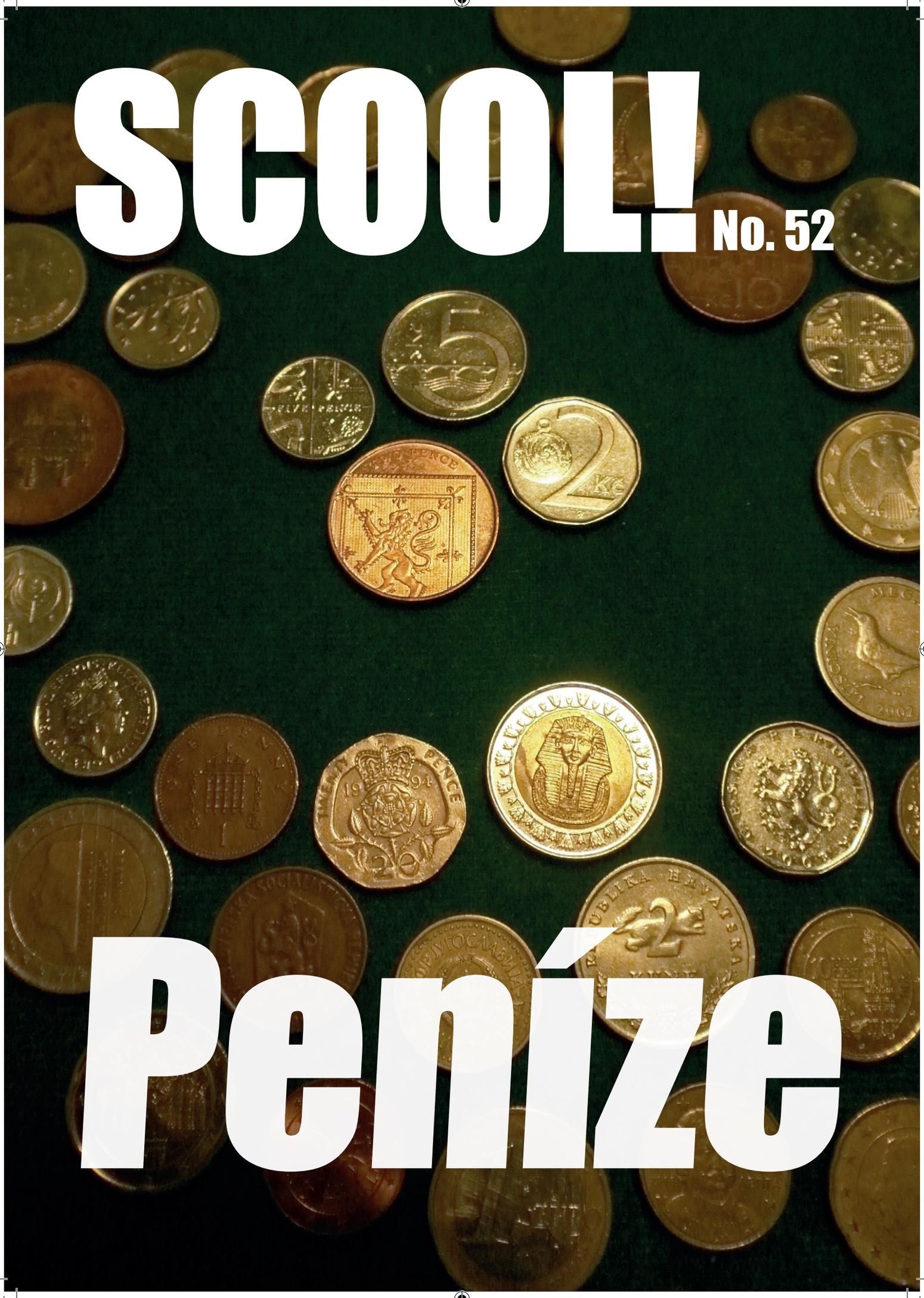

Peníze

Milý čtenáři,
v rukou právě držíš plod práce mnoha zapálených lidí. Tvorba časopisu je nelehký úděl, proto oceňuji každého, kdo se k tomuto heroickému úkolu odhodlá. Každý z redakce tomu věnuje mnoho času a úsilí a není to vždy snadné. O to šťastnější jsem ale vždy, když se podaří vydat další číslo a sledovat, jak se tohle naše společné „dítě“ vydává do světa.
Přestože se v aktuálním čísle zabýváme penězi, stále si myslím, že nejlepší věci jsou zadarmo. V časopise najdete například článek o nejdražších věcech na světě, není v něm ani zmínka o zdraví, přátelství, rodině nebo lásce. A přesto, tyto věci jsou to nejcennější, co můžeme v životě nabýt, ale také pozbýt. Myslete proto na lidi okolo a sami na sebe. Abych použil další přísloví, peníze budou a my nebudem. K čemu nám tedy jsou, pokud ztratíme to, co si za peníze koupit nemůžeme?
Doufáme, já i celá naše redakce, že se vám toto nové číslo bude líbit stejně tak, nebo snad i víc než ta předchozí. Mnoho prosluněných dní radosti a štěstí přeje

Jakub Novák

Obsah:

3	Příběh na pokračování
4	Slovníček, Bankovka
5	Stužkovák
6-8	Dějiny peněz
9-10	Nejdražší věci světa
11	Čas jsou peníze
12	Móda z hlediska peněz
13	Monopoly
14-15	Učitelé zamlada
16	Triky obchodů
17	Gambling
18-19	Prachy, jaký svět neviděl
20-22	SOČ
22-23	Anketa
24	Kvíz
25-26	Komix
27	Ochutnávka obcí
28	Zprávy z klubu absolventů
29-31	Vlk nikoli z Wallstreet

SCOOL! - MAGAZÍN GYMNÁZIA V ZASTÁVCE / č. 52, duben 2019
Šéfredaktor: Jakub Novák
Redakce: Michaela Drápalová, Nikola Švancarová, Petr Ondroušek, Jan Simajchl, Václav Přibyl, Robert Škvařil, Marie Matějková, Hana Svobodová, Anna Horká, Jakub Hemala, Adéla Šenkyplová, Kateřina Valová, Tereza Miháliková, Petr Pečenka, Mgr. Josef Žaža
Grafika: Štěpán Studýnka, Jan Čermák
Korektury: Josef Žaža, Eva Kokešová
web: scool-mag.cz facebook: facebook.com/casopisSCOOL e-mail: scool-mag@seznam.cz
Gymnazijní společnost z.s. děkuje dále jmenovaným za dlouhodobou spolupráci, finanční, materiální a jinou pomoc pro činnost spolku: obec Babice u Rosic, obec Domašov, obec Lukovany, město Oslavany, městys Ostrovačice, obec Příbram na Moravě, obec Říčany, obec Stanoviště, obec Veverské Knínice, obec Zastávka, město Zbýšov.

Povídky z nádraží brněnského

Po probdělé noci zůstal vzduch nasáklý pachem spáleného masa a benzínu. Záře ranního slunce byla ostrá a nemilosrdná, a tak jsem kromě agónie, způsobené mým chůze neschopným stehnem, byl uzemněn jasem doprovázeným chladným jarním vánkem… Nástupiště zelo prázdnotou. Stejně jako vždy. Čekání na svůj spoj jsem si zkracoval přemýšlením, o tom všem, co se včera událo. Bylo to fascinující, a přesto bych raději žil svůj nudný, nicotný život fotografa na volné noze… Při převazování již jen slabě krvácejícího zranění jsem spatřil přijíždět svůj spoj, jako snad už tradičně se zpožděním více než deseti minut. Hvizd brzd mě nepříjemně protnul a já mohl nastoupit. Ranní malátnost a únava mi připomínaly následky popůlnočních pochodů se směrem "snad jdu domů", při kterých byl někdy už bohužel člověk nucen přenocovat v příkopě…

Sedl jsem si na své oblíbené místo – třetí sedadlo vlevo proti směru jízdy. Byl zde vždy krásný výhled na scenérie zdejší krajiny, a pokud se ve voze něco dělo, nebylo možné, abyste to z této pozice přehlédli. Začal jsem si čmárat přibližnou podobiznu svého včerejšího "společníka". Byl jsem však vyrušen revizorem. Krev zpod obvazu už začala mírně prosakovat a namísto rutinní kontroly mého neplatného lístku jsem ucítil záškub, změnu polohy společně s pádem… A pak už jen bolest.

Nepříjemné probuzení se dostavilo až teď. Místnost poměrně tísnivých rozměrů, nebylo zde moc světla, přesto zde byla dostatečná viditelnost, tedy aspoň na to, abych zjistil, že jsem přenocoval v něčí vaně, mé ruce jsou spoutané u jakési tyče… chybí mi pár zubů a z mého boku, sešitého kdoví čím, pramení úzký proud temně rudého moku. To však nebylo vše. Všechno to doprovázelo nekonečné a trýznivé tikání nástěnných hodin.

Po delší chvíli jsem zaslechl vrznutí zarezlého pantu dveří umístěných ve zdi naproti mně. Zaostřil jsem zrakem na dvě osoby s maskou. Odpoutaly mě a odvlekly k protáhlému stolu, kde opět mě připoutali, tenktokrát k židli. Započal výslech. Nejsem si jistý položenými otázkami a ani svými odpověďmi. Čím méně jsem o něčem věděl, tím více mě mučením mrzačili. Takto probíhal i zbytek týdne, pokud si tedy jsem jistý tím, jak dlouho tu už jsem… s ubývajícími silami přibývají zlomeniny…

Den za dnem plyne v kobce pod sklepními dvířky. Možná jsem přece jen našel své útočiště…

Václav Přibyl, (externí dopisovatel)

Zdroj: Magzine

Co na to říká slovník?

Penězokaz – padělatel peněz

Peněžní – přídavné jméno, 1. týkající se peněž, vztahující se k penězům: peněžní záležitosti, peněžní tíseň, peněžní prospěch (hmotný, materiální), peněžní ústavy (banky, spořitelny), p. přepážka na poště, p. poukázka, jednotka atd., 2. peněžitý: peněžitá hodnota, cena, pokuta dar

Peněžitý – přídavné jméno, 1. jsoucí v penězích, v penězích vyjádřený, stanovený: peněžitá částka, peněžní dar, peněžitá pokuta, 2. týkající se peněz, peněžní, finanční: peněžité nesnáze, peněžité poměry, 3. mající peníze, bohatý: peněžití lidé, peněžitě - finančně: peněžitě se vyrovnat

Peněženka – tobolka na peníze: kožená peněženka

Penězoměnec – kdo proměňuje peníze, směnárník: obchody penězoměnců, vyhnat penězoměnce

Peněžnický – přídavné jméno k peněžník: peněžnická aristokracie

Peněžnictví – soustava peněžního hospodářství státu nebo jiného veřejného tělesa a soubor zařízení (bank, spořitelen), o které se opírá: znárodněné peněžnictví, zaměstnanci v peněžnictví

Peněžník – finančník, bankéř: spekulace peněžníků

Hana Svobodová, 08.A

Bankovka

Autor: Hana Urbánková S4.A

Stužkovák

Dějiny peněz

Petr Ondroušek, 08.A

Stručná historie peněz

S přechodem k usedlému způsobu života a s rozvojem zemědělství a obchodu se také pojí počátky peněz. V kontextu té doby je však výraz „peníze“ jako takový vcelku nepřesné označení, mnohem vhodnější je mluvit o směnném obchodu. Jelikož se tehdejší společnost pomalu rozdělila na zemědělce, obchodníky, řemeslníky atd. objevila se také potřeba využívat nějaké platidlo. Zprvu se hojně využíval směnný obchod, ten měl však mnoho nevýhod… Řekněme, že hrnčíř, jehož hlavním produktem jsou hrnce, si chce koupit pytel obilí. Vezme dva hrnce, jde za zemědělcem, oba si svoje produkty vymění a obchod je uzavřen. Tímto způsobem se směna uskuteční ještě několikrát, ale rozhodně to tak nepůjde do nekonečna, poněvadž zemědělec ztratí o hrnce zájem a více jich nepotřebuje, tím pádem pro něj tento obchod nebude dostatečně lukrativní. A právě v tu chvíli má náš hrnčíř smůlu, i když má dostatek výrobků, nemůže si za ně koupit to, co potřebuje, protože pro ostatní jsou jeho hrnce bezcenné. Nyní má dvě možnosti, buď se pokusí vyměnit svoje hrnce za něco, o co by měl zemědělec zájem, nebo za něco, co by mělo cenu pro všechny.

Jako první se nabízejí drahé kovy, a tak se první měnou stávají ony, později se z nich začínají razit mince. V zemích od Afriky po se Číně používaly mušle kauri, které se staly natolik oblíbenými, že některé pozdější mince je svým tvarem napodobovaly.

První mince vůbec, tzv. stratéry, které byly vyrobeny z elektra, což je přírodní slitina zlata a stříbra, nechal razit lýdský král Alyattés III. Jedna taková mince vážila cca 5 gramů a byl na ní zobrazen královský znak. Avšak mince z elektra také nebyly zcela bezproblémové, jelikož každá měla jiný poměr obou kovů, a tak i jinou hodnotu. Proto se od tohoto kovu brzy upustilo a jako mincovní kovy se prosadily zlato a především stříbro díky své vyšší tvrdosti. Bylo tomu tak především v řeckých městských státech, které se snažily regulovat množství drahého kovu v jednotlivých mincích, například v Athénách z 21 kilogramů stříbra vyrazili 6000 drachem. V této době i později za Římské říše byly mince brány jako váhová jednotka a označovaly tak pouze

Solidus císaře Konstantina

Foto: Wikipedie

Keltské duhovky

množství drahého kovu v nich obsažené. To se pokusil změnit císař Konstantin zavedením jednotné měny, kterou byl tzv. solidus. Tato měna zmizela s pádem Západořímské říše. Nástupnické barbarské státy používaly své vlastní měny s různým obsahem drahých kovů, které však postupně ztrácely svou hodnotu, protože postupně klesalo množství drahého kovu v nich obsaženého, byly totiž nahrazovány neušlechtilými kovy. Tyto měny tak ztrácely důvěru, takže postupně zanikly a byly nahrazeny novými. To byla středověká inflace v praxi, teprve ve vrcholném středověku se objevují snahy jednotlivých panovníků tento jev zastavit, a tak se objevují první normy týkající se váhy mincí, obsahu drahého kovu, směnného kurzu atd.

Dalším důležitým milníkem v historii peněz bylo zavedení bankovek. Původně se jednalo spíše o směnky na určitý peněžní obnos, jelikož Evropa trpěla nedostatkem drahých kovů. Tyto peníze si však nezískaly u lidí důvěru a často navíc docházelo k bankrotům, protože banky vydávaly směnky na mnohem větší obnosy, než kterými ve skutečnosti disponovaly, a nebyly tak schopny své pohledávky pokrýt.

Peníze v českých zemích

Nejstaršími platidly, jež se na našem území objevila, byly keltské statéry a duhovky. Byly raženy jednak jako platidlo, ale také jako jakási propagace určitého oppida (keltského města), na kterém byly vyraženy. Později je nahradily mince římské provenience, jako byly zlaté, stříbrné a bronzové denáry nebo v pozdějších dobách solidy. Poté, co Západořímská říše zmizela v propadlišti dějin, spolu s ní se vytratilo i používání mincí. Byly opět nahrazeny směnným obchodem a drahými kovy a jen ojediněle se bylo možné setkat s nějakými mincemi většinou franského nebo byzantského původu.

Když arabský cestoval Ibrahim ibn Jakub navštívil v 9. století Velkou Moravu, uvedl, že jako platidlo se používaly plátěné šátečky. Ty však byly již brzy nahrazeny prvními českými mincemi, a to stříbrnými denáry, které nechal razit Boleslav Ukrutný v polovině 10. století. Každý panovník poté razil své vlastní mince, především jako propagaci své osoby, množství a kvalita drahého kovu v nich se však lišily. Bylo tomu tak až do roku 1300, kdy král Václav II. nechal razit stříbrné pražské groše, které se záhy staly velmi oblíbeným platidlem díky své kvalitě. Každý český král nechal razit groše se svým jménem, ale ty již nebyly tak kvalitní jako Václavovy a podléhaly výše zmíněné středověké inflaci.

Další slavnou měnou na našem

území se staly jáchymovské tolary ražené v 16. století hraběcí rodinou Šliků. Jednalo se o velké stříbrné mince s vyobrazením svatého Jáchyma s letopočtem na jedné straně a s českým lvem na straně druhé. Z názvu tohoto platidla později vzniklo označení pro mnoho moderních měn – dolar.

V pozdějších stoletích se vystřídalo mnoho různých měn a v 18. století za vlády Marie Terezie se objevily první bankovky, tzv. bankocetle. Poslední významnější událostí z dob rakouské monarchie byl přechod ze starých zlatých na korunovou měnu roku 1892 v poměru 2 koruny za 1 zlatý. I tato měna však byla vázána na zlato, a to v poměru 1 kilogram zlata = 3280 korun.

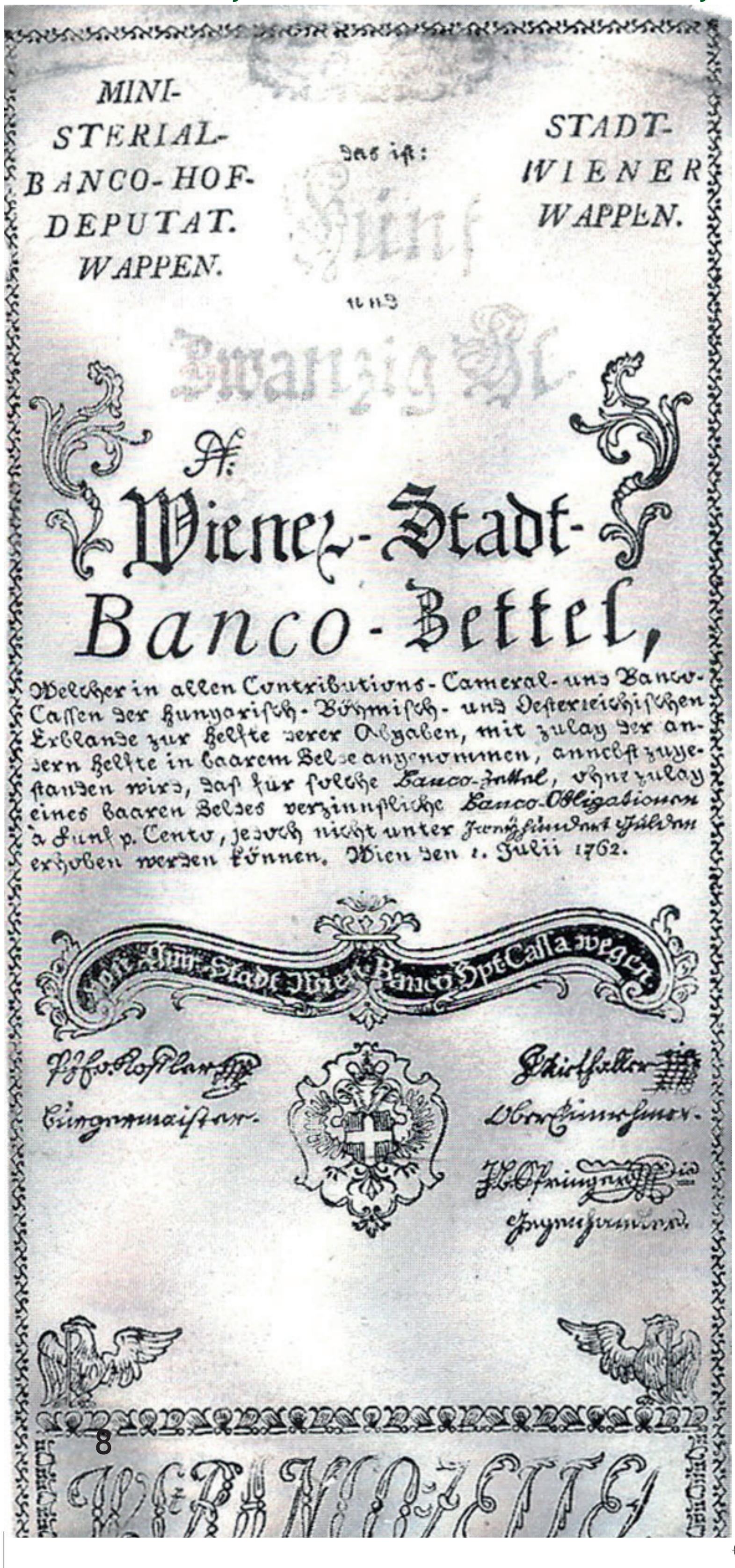

Po rozpadu Rakouska – Uherska se u nás staré koruny používaly nadále, avšak byly osazeny československým kolkem, aby se předešlo ještě větší inflaci a nakupování rakouských občanů v ČSR. Nová republika potřebovala novou měnu. Návrhy na její pojmenování byly různé, například sokol, stotina, lev nebo kuriózní název řepa. Nejvíce sympatií si získal sokol, který se měl dělit na 10 drápků a 100 brků. Všechny tyto návrhy šly nakonec stranou a od roku 1919 se do oběhu dostávala československá koruna, která zůstala v různých podobách a hodnotě naší měnou až do roku 1993. Zažila éru slávy za první republiky, kdy byla stejně silná jako americký dolar, ale také silný propad při měnové reformě z roku 1953, kdy peníze na vkladních knížkách byly směněny v poměru 50 starých korun za jednu novou. Většina obyvatel to brala jakou velkou krádež, a vůli tomu bylo Československo vyloučeno z Mezinárodního měnového fondu.

Po roce 1989 se nadále používaly staré socialistické bankovky jako oficiální platidlo ČSFR, mince však byly vyraženy nové. Po rozpadu Československa byly staré bankovky okolkovány a zůstaly tak v oběhu, dokud nebyly vydány nové. V roce 1993 vznikla naše současná měna, koruna česká, jejíž bankovky navrhl malíř Oldřich Kulhánek. Zajímavým faktem bezesporu je, že mince 50 Kč byla vyhlášena nejkrásnější mincí světa roku 1994.

Nejdražší věci světa

Petr Pečenka, C1.A

Nic není dražšího člověku než přítel v nouzi. – Titus Maccius Plautus

Udělat výčet nejdražších věcí světa je přinejmenším nelehký úkol. Jejich cena se totiž neustále mění, takže nelze jednoznačně říci „Tohle je nejdražší věc na planetě Zemi." Proto si tedy udělejme jen malé okénko do světa věcí, na které by celá naše redakce šetřila celý život a stále by u některých exemplářů nebyla schopna danou částku složit dohromady.

Set pistolí George Washingtona (cena – cca 49 mil. Kč)

Tuto dvojici pistolí vlastnil první americký prezident George Washington. Pistole byly speciálně upravené, aby se daly zasunout do koňského sedla. Říká se, že jde o nejdůležitější zbraně americké historie.

Isabella´s Islay (cena – cca 155 mil. Kč)

Nyní něco pro milovníky omamných nápojů. Jedná se o možná nejdražší láhev alkoholu, a v podstatě jde opravdu jen o onu láhev, nikoliv o obsah. Ta je zhotovena z jemného anglického křišťálu, zdobená více než 8500 diamanty a asi 300 rubíny a pokryta dvěma variantami bílého zlata. Co se obsahu týče, nejspíše se v lahvi nachází stará single malt whisky v sudové síle z ostrova Islay.

Rolls Royce Sweptail (cena – cca 288 470 000 Kč)

Vyrobené na zakázku pro neznámého klienta, jedná se pravděpodobně o jedno z nejdražších aut vůbec. Interiér je ručně zhotoven ze dřeva a kůže. Je dost možné, že tento vůz ani neopouští vrata garáže, jelikož s takto drahým kouskem by se na silnice odvážil málokterý šofér.

Guennol Lioness (cena – cca 1,3 mld. Kč)

Téměř 5 tisíc let stará mezopotámská soška, nalezená v Bagdádu, se svojí cenou řadí mezi světové velikány. Dlouho byla na očích veřejnosti v brooklynském muzeu v New Yorku. V roce 2007 byla vydražena za dosud nevídanou částku, co se soch týče. 8,5 cm vysoká soška má znázorňovat ženu.

Kalifornium
(cena – cca 665 mil. Kč/gram)

Radioaktivní aktinoid kalifornium je uměle vyrobený prvek, který lze připravit ostřelováním jader curia. To však umí jen několik málo laboratoří na světě. První izotop 245Cf s poločasem rozpadu 44 minut vznikl v roce 1950. Kalifornium má sice i své praktické využití, například v lékařství, ale vzhledem k jeho složité výrobě a ceně je takové použití velmi nevýhodné.

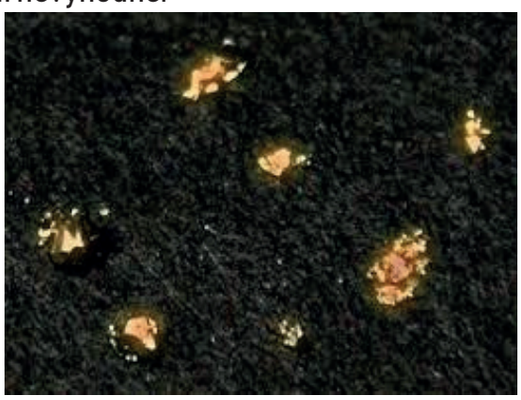

Antihmota
(cena – neznámá, pohybuje se v trilionech Kč/gram)

Nejdražší, nejvzácnější a také nejtajemnější „věc" na světě. Dnes se již dá v malém množství vyrobit v urychlovači částic, přičemž v přírodní formě se k nám dostává např. v podobě kosmického záření. Antihmota přitom není nic složitého – každá částice (např. proton) má svoji antičástici (antiproton), která se liší pouze opačným spinem a elektrickým nábojem. Při styku antihmoty a hmoty se však uvolňuje nepředstavitelné množství energie – které by mohlo sloužit jako nahrazení dosavadních zdrojů výroby elektrické energie (kapka antihmoty by byla schopna zásobovat celý New York po celý den elektřinou), ale také by mohlo zničit celou zemi.

Acer Predator Orion 9000 (cena – 166 666 Kč)

Pro někoho umělecké dílo, pro někoho zdroj obživy, tohle „dělo" je jedním z nejdražších už sestavených kousků na českém trhu. Obsahuje nejnovější procesor z rodiny Intel, v základu 64 GB paměti a dokonce 2 nejnovější grafické karty od společnosti NVIDIA. Vše zdobí RGB osvětlení, které lze dle libosti upravovat. I když to je nejlevnější položka na našem listu, stále vám zanechá v peněžence (nebo spíše na bankovním účtu) pěkný průvan.

České korunovační klenoty
(cena – nevyčíslitelná)

Zakončeme tento list v Čechách. České korunovační klenoty jsou jistě každému Čechovi nejdražší z našeho výčtu nejdražších věcí světa. Svatováclavská koruna, kterou nechal zhotovit Karel IV., je nejsymboličtější z celého souboru (ke klenotům se řadí ještě žezlo, jablko, poduška na korunu, kožená pouzdra, plášť, štóla a manipul). Je osazena 96 drahokamy, přičemž safíry na ní jsou jedny z největších na světě, a 20 perlami. V křížku koruny je údajně trn z Kristovy koruny. Celá souprava je uložena ve Sv. Vítu v korunní komoře. Vystavuje se pouze při významných výročích.

Čas jsou peníze

Rčení všem z vás jistě věrně známé. Chápáno jako metafora pro hodnotu času. Co kdyby se ale někdo rozhodl ho vzít vážně? Ačkoli by se zdálo, že takto abstraktní koncept by se jen těžko uváděl do praxe, jsou místa, kde se to vydařilo. Vydařilo v minulém čase, protože první pokusy o zavedení člověkohodin jako platidla byly provedeny již v první půlce 19. století.

Tyto experimenty započal Američan Josiah Warren, aby uvedl v život teorii tzv. pracovní teorii hodnoty. Tato teorie říká, že z morálního hlediska by každý produkt měl mít cenu rovnou času, který byl využit pro jeho výrobu (případně přepočítaném na plat pracovníků, kteří se na něm podíleli). Mezi roky 1827 a 1830 mohli ve Warrenově řetězci Cincinnati Time Store zákazníci vyměnit výrobky za bankovky kryté jejich příslibem práce. Úspěšně tím vytvořil komunitu, ve které nebyla ničí práce využívána k zisku a naopak hodnota času jedněch byla vyvážena prací ostatních. Nedlouho po Warrenově úspěchu na něj navázali Britové Robert Owen a John Gray založením první časové banky, jež vydávala takzvané „Labour Notes“, v hodnotách od 1 do 80 hodin.

V roce 1992 Edgar S. Cahn a Johnathan Rowe vydali knihu Time Dollars, která přinesla renesanci časové ekonomiky. Cahn si také nechal zapsat obchodní značku TimeBank, k níž se teď hlásí většina moderních iniciativ. Formuloval principy správného fungování časových bank a vytvořil nástroje pro jejich tvorbu a údržbu založené na příkladu první japonské časové banky z oku 1973.

Jakub Hemala, 08.A

Jak to přesně funguje?

Já, jako člen komunity, nabídnu ostatním nějakou službu.

Kdo službu bude chtít, zaplatí svými časovými kredity, které vydělal předchozí pomocí jiným.

Já poté můžu kredity ze svého konta využít k zaplacení služeb, třeba i od svých zákazníků.

Čas všech si je rovný, ať už děláte co chcete, hodina je hodina. Jsem terapeut, ale nejsem šikovný zahradník. Takže si svou prací můžu vydělat na to, aby mi zahradník věnoval svůj pracovní čas. Takto pomáhá timebanking vytvářet vztahy v komunitě.

Principy timebankingu

1. Každý z nás má něco hodnotného, co může předat ostatním.
2. Existují formy práce, které se penězmi dají těžko ocenit, jako třeba vytváření silných rodin nebo sousedských vztahů. Časová měna existuje, aby dala těmto aktivitám hodnotu a čest.
3. Pomoc za časovou měnu pomáhá všem zúčastněným. Otázka: „Jak vám můžu pomoct?“ se změní na „Pomůžete taky někomu?“. Tím, že někomu zaplatím svým časem mu dám šanci to udělat pro někoho dalšího a dělám tím svou komunitu lepší.
4. Vzájemnou pomocí vytváříme silnou komunitu, která se dá věřit, že nám pomůže.
5. Časová měna podporuje vzájemný respekt, který je základem svobody a demokracie. Časová banka respektuje v jaké pozici se členové komunity nachází, místo aby kontrolovala, jak na tom budou později, jako obyčejné banky.

Zajímavost-Titulní rčení

První zmínka moderní formulace „čas jsou peníze“ pochází z roku 1719 z časopisu Free-Thinker. Za její popularizaci ale vděčíme publikaci Benjamina Franklina z roku 1748 s názvem Advice to a Young Tradesman, Written by an Old One. Myšlenky tohoto rázu jsou ovšem mnohem starší, nejdřívější z nich se připisuje řeckému řečníku Antifonovi, který, volně přeloženo, řekl: „Největším výdajem je čas.“

Móda z hlediska peněz

Móda. Celosvětový byznys, do kterého společně s potravinovým byznysem investujeme nejvíce peněz. Přemýšleli jste někdy, kolik ročně utratíte za oblečení? Není to zrovna malá částka, že? Člověk totiž ročně za oblečení utratí docela velkou sumu peněz.

Ale přemýšleli jste někdy, kolik za vámi koupené tričko dostane člověk, který ho ušije? A co teprve člověk, který pěstuje například bavlnu a tká ji na látku?

To je jeden z opravdových problémů, které se za poslední dobu v módě dějí.

Ukažme to například na takovém tričku. Tričko si koupíme za 200 korun, možná i za mnohem méně. Společnost, která tričko prodává, dostává 70% zisku. Zbylých 30% se rozdělí mezi ty, kdo se podíleli na jeho výrobě. Například švadleny, které tričko ušily, nebo zemědělci, kteří vypěstovali surovinu, z které je tričko vyrobeno. Když tedy těchto 30% mezi všechny rozdělíme, každý dostane zhruba 5-15 korun. Nepřijde vám to šílené? Člověk, který tričko vyrobí, z něj má tak malou částku a přitom na něm má největší podíl.

Průměrné mzda pracovníka, například v takovém Bangladéši, je v přepočtu 70 KORUN na DEN. Nemyslíte, že je to celkem směšná částka? Za každodenní dřinu a práci vydělat za den 70 korun.

Celý problém však spočívá právě v samotné výrobě. Řetězce, které oblečení vyrábí, ho sice prodávají za nám přístupné částky, ale výrobní cena je jiná. Ano, většina z nás si radši koupí ty džíny za 350 korun, než abychom si koupili ty, které jsou vyrobené sice z kvalitnějších materiálů, ale stojí 800 korun. Chceme poukázat na to, že oblečení je v současnosti velkými společnostmi vyráběno tak a z takových materiálů, abychom si po určité době museli koupit nové.

Uvedeme to zase na příkladu. Třeba džíny. Černé džíny, které jsme si před nedávnem koupily. Říkám, i z našich vlastních zkušeností, že ty džíny, po pár měsících začnou šednout. Čím častěji je budeme prát, tím budou šedší a šedší. Postupem času se na nich udělá díra nebo, v tom horším případě se úplně rozpadnou. Anebo klidně jiný příklad. Co třeba taková mikina, tričko nebo třeba svetr? Po chvíli se na nich začnou dělat oka nebo žmolky nebo se začnou prostě postupně rozpadat. Takže je vyhodíme.

Víte, co se stane s oblečením, které vyhodíme? Nic. Bude ležet na skládkách a jenom znečišťovat naše životní prostředí. Tohle ale není správně. Řada z nás oblečení třeba daruje, dál prodá nebo věnuje na charitu. Jenom bychom vás chtěly upozornit, že většina oblečení, které se charitám daruje, stejně na skládce skončí, protože charity už neví, co s tak velkým množstvím oblečení dělat.

Důvod, proč jsme se rozhodly vám tohle téma aspoň trochu přiblížit je, abyste uvážili, jak své peníze investuje. Abyste zvážili, jestli není lepší si připlatit o trochu víc peněz, když stejně v součtu byste utratili mnohem víc za daný počet nekvalitních kousků, když si můžete koupit jeden kvalitní a ušetřit tak nejen svoje peníze, ale i kousek naší přírody.

Tereza Miháliková , Adéla Šenkyplová, C1.A

Monopoly- stojí to za ty nervy?

Riskantní hra s penězi. Hra která dokáže zničit dlouho budované mezilidské vztahy, ba i celé rodiny. Víte kterou hru mám na mysli? Není to poker, ruleta, skořápky a nejsou to ani automaty. Jsou to Monopoly. Když jsem dostal za úkol napsat článek o Monopolech, tak jsem nevěděl co napsat. Však to znáte, vy byste taky nenapsali nic o paleoklimatologii. Tím chci říct, že o Monopolech vůbec nic nevím. Po chvíli zjišťování informací jsem se dozvěděl, že Monopoly fungují na podobném principu, jako v česku velmi populární hra: Dostihy a sázky. Abych více porozuměl této hře, se kterou si ani manželské poradny neví rady, byl jsem donucen si ji zahrát.

Celá hra spočívá na dovednosti hospodařit s penězi, což se alespoň u mě ukázalo býti skoro nemožné. Herní svět Monopolů si můžeme představit jako město, ve kterém jsou různé podniky, které si každý hráč může kupovat a začít si nimi vydělávat. Bohužel je zde ale také stinná stránka hry, kdy hráč o své peníze přichází. A to tehdy, když na hracím poli stoupne svému protihráči na jeho podnik, musí mu poté dát ze svých úspor určitý obnos peněz. Ten, kdo na na konci hry bude mít nejvíce peněz, vyhrává.

První problém se vyskytl již před začátkem hry, kdy si každý hráč měl vybrat svoji figurku. Abych vás uvedl do problému, každá figurka má tvar nějakého předmětu a každá z nich je něčím atraktivní, takže se o každou figurku svedla hádka, proč by ji někdo měl mít a někdo zase ne. Po vyřešení tohoto problému, kdy někteří vyšli jako vítězové a někteří jako poražení, se konečně začlo hrát.

Všichni hráči získali na začátku určitý obnos peněz, se kterým měli za úkol, jak už jsem předtím napsal, co nejlépe hospodařit. To mi ale nikdo bohužel neřekl a já jsem začal skupovat každý podnik, na který jsem figurkou padnul. Tato taktika se mi jaksi nevyplatila a já jsem skončil jako první hráč bez peněz. Nezbylo mi nic jiného, než pozorovat ostatní hráče, jak mezi sebou soupeří.

Podívaná to byla opravdu akční. Na tolik napětí a emocí najednou budu opravdu dlouho vzpomínat. V určitých částech hry jsem si musel dokonce zakrývat uši, abych neslyšel ta ostrá slova, která během hry padala. To, co jsem ale viděl, stálo opravdu za to. Tolik zvratů, kdy se zdálo, že někdo zkrachuje, ale díky náhodě, se celá hra otočila o 540 stupňů, jsem opravdu dlouho neviděl.

Jan Simajchl, S4.A

Učitelé zamlada

Eva Ševčíková

Co se na naší škole změnilo od doby, kdy jste tady studovala?

Změnilo se toho hrozně moc, protože já jsem tady vystudovala a končila v osmdesátých letech. Teď už je tady všechno daleko modernější od nové haly počínaje, přes sportovní hřiště, samozřejmě také vybavení učeben. Potom se změnil i učitelský sbor a dneska je to vlastně úplně jiné, než to bylo za nás.

Kterou knížku jste přečetla jako první sama?

Přiznám se, že na to už se opravdu nepamatuji, musela bych hledat hluboko ve své paměti. Když jsem potom byla už starší, dostala jsem knížku Čachtická paní, měla asi pět set stránek, a tu jsem přečetla přes den a přes noc.

Jaké animované seriály jste měla ráda, když jste byla malá?

Já jsem milovala večerníčky, protože takové věci jako Křemílek a Vochomůrka nebo Manka s Rumcajsem, na tom jsem v podstatě vyrostla a měla jsem je moc ráda.

Jaké bylo vaše vysněné povolání v dětství?

Já jsem chtěla být archeoložka. Chodila jsem asi do páté třídy na základní škole, strašně mě začal bavit dějepis a já jsem strašně moc chtěla dělat archeologii. Když jsem potom byla už větší a byla ta možnost, tak jsme s rodinou sjezdili Egypt, kde se dalo. Tam se člověk alespoň podíval, jak se to dělá a co je na tom zajímavého. Takže trošičku jsem si to tímto i splnila.

Měla jste nějakou školní lásku?

To byly jen takové ty platonické lásky. Měla jsem jednu, když jsem chodila na základku do Zbýšova. On o tom samozřejmě nevěděl a dneska je to dobře, že o tom nevěděl.

Jaká je vaše první činnost po příchodu domů v pracovní den (co řeknete nebo uděláte)?

Chviličku si sednu, uvařím si kávu a máme takový zvyk s mým mužem, že si prostě chvilku povídáme. Člověk se přitom odreaguje a pak se dají dělat další věci, protože mám velkou zahradu, tak je potřeba pracovat tam.

Co vás přivedlo k učitelství?

K učitelství jsem se dostala až v pozdějším věku. To bylo takové to druhé povolání. Říkala jsem si, že když ta archeologie nevyšla, mohlo by vyjít tohle. A navíc mě to bavilo, protože když přišel člověk do školy tak tam měl ty učitele, které měl rád, a viděl, jak to dělají, a bylo fajn, když se člověk něco naučil.

Vadí vám ananas na pizze?

To vůbec neřeším. Hawai pizza mi nevadí, protože jsem už taky chvilku cestovala po světě, takže takhle kombinace mi opravdu nevadí. Jsou daleko horší.

Co pro vás znamenají peníze?

Postoupila jsem asi do věku, kdy vím, že je dobré mít peníze, protože život je potom jednodušší, ale já mám priority už trošku někde jinde. Ale myslím si, že se to vždycky posouvá s věkem. Vy mladí, když budete začínat, budete chtít mít rodinu a budete chtít bydlet, tak pro vás samozřejmě peníze budou na prvním místě. Až potom s věkem, až něčeho dosáhnete, až máte dům nebo byt a děti už jsou trochu větší, tak potom ty peníze začnete chápat trošičku jinak. Pro mě je na prvním místě zdraví, to je nejdůležitější.

Za co nejvíce utrácíte?

Možná to na mě není vidět, ale za dobré jídlo. A potom také rádi cestujeme, takže asi nejvíce peněz utratíme za cestování, na to už padlo hodně peněz.

Radek Hakl

Co se na naší škole změnilo od doby, kdy jste tady studoval?
Změnilo se obsazení kantorů a ještě to, že je ve třídách více interaktivních tabulí a podobných věcí, než tu bylo, když jsem tady studoval já.

Kterou knížku jste přečetl jako první sám?
Wow. Myslím si, že to byl Aeneis.

Jaké animované seriály jste měl rád, když jste byl malý?
Tak třeba Simpsonovi. A z těch českých asi všechny večerníčky.

Jaké bylo vaše vysněné povolání v dětství?
Sportovní komentátor.

Měl jste nějakou školní lásku?
Asi ano, taky kdo neměl, že…

Jaká je vaše první činnost po příchodu domů v pracovní den (co řeknete nebo uděláte)?
Vybalím nákup a začnu vařit.

Co vás přivedlo k učitelství?
Ani nevím, přišlo mi, že by mě to mohlo bavit. Už během studia se mi stávalo, že jsem třeba děckám pomáhal něco vysvětlovat a podobně, tak jsem si říkal, že by mě to mohlo bavit dělat pořád.

Vadí vám ananas na pizze?
Ano. Nemám moc rád kombinaci slaného a sladkého.

Co pro vás znamenají peníze?
Znamenají pro mě to, že si s nimi můžu koupit něco, co potřebuji. Určitě pro mě nejsou všechno, ale jsou důležité.

Za co nejvíce utrácíte?
Za jídlo.

Hana Svobodová, Anna Horká, Marie Matějková, 08.A

Foto: Archiv tázaných

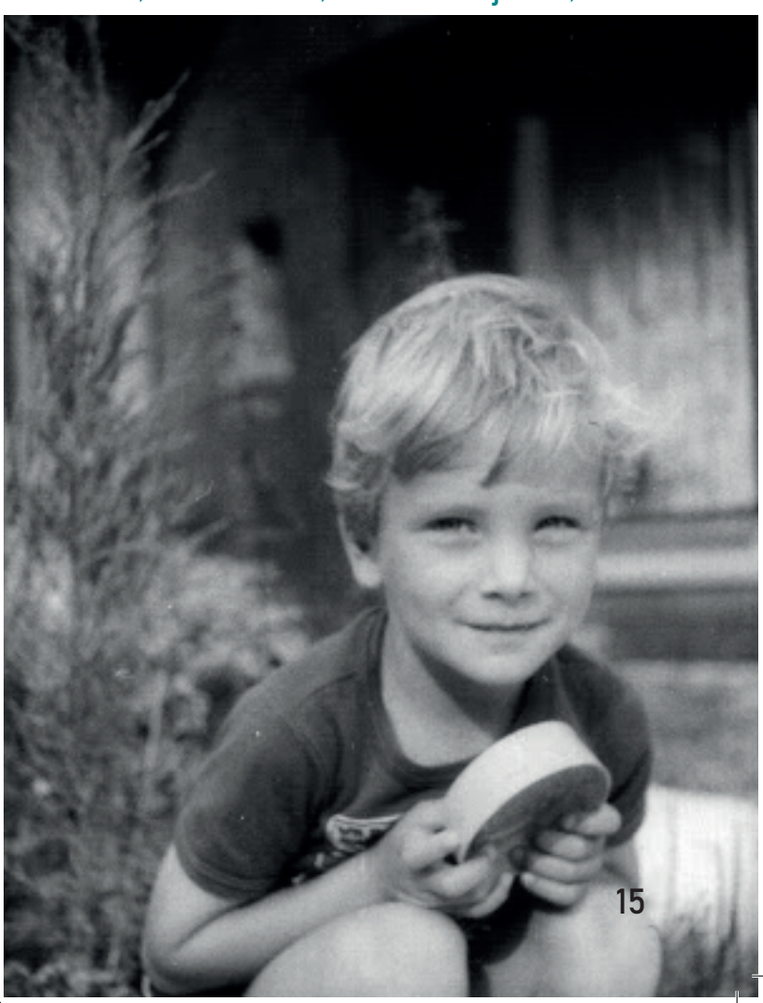

Jak nás obchod donutí utratit více peněz

Ať už do supermarketu chodíte pro balík chipsů a pití, nebo na rodinný nákup, každý obchod bude mít pro vás připravených několik taktik a triků díky kterým koupíte víc produktů. A co znamená více produktů? Přece více peněz pro obchod. Pojďme se na některé z nich podívat.

Rozložení obchodu je jedním z nejdůležitějších faktorů při zvyšování prodeje. Už jste se někdy plní nervů, zlosti a nenávisti při hledání párků pozastavili nad tím, proč sem nikdo nedá orientační cedule, abychom je nemuseli hledat 20 minut? Záměrem toho je, že oni chtějí, abychom bloudili a mimo ty párky koupili i máslo v akci. Mezi další triky patří také to, že základní suroviny, jako mléčné výrobky, maso nebo pečivo jsou obvykle rozmístěny po celém obchodě a nejlépe co nejdál od vchodu. Takovéto rozložení nás totiž donutí projít i kolem dalších lákavých nabídek. Obě tyto taktiky způsobují, že člověk je nucen v obchodě strávit delší dobu, což znamená více času na utrácení peněz. Je však jedna výjimka, kterou je ovoce a zelenina. Ovoce a zelenina patří přece mezi oblíbené a základní potraviny, tak proč jsou tedy vždy při vchodu do obchodu? Je to jednoduché. To, že si na začátku svého nákupu koupíte něco zdravého, vám zlepší náladu, a když potom hodíte do košíku tři balíky chipsů, tak se nebudete cítit tak špatně. A už jste si někdy všimli, že zhruba tak jednou za dva roky obchody změní rozložení? Je to kvůli tomu, aby stálé zákazníky, kteří přesně ví, co potřebují a kde to najít, zmátli.

Dále sem patří samozřejmě slevy. Kdo by neměl rád slevy? Přeci každý na ně slyší. Pročítáme letáky, sepisujeme seznamy a pobíháme z jednoho obchodu do druhého podle toho, co je zrovna kde v akci. Navíc to, že jsou časově omezené, v nás dokáže vyvolat pocit, že by se na nás nemuselo dostat, a tak se naše motivace běžet do obchodu zvyšuje. Některé supermarkety se ale snaží vyvolat klamný dojem o akčním zboží. Stačí jen napsat „Akce“ nebo „Výhodná nabídka“. Věci ve slevě, speciální nabídky nebo zboží, které obchod potřebuje prodat, bývají většinou umístěny na koncích uliček, kde jsou dobře vidět a je větší pravděpodobnost, že si je zákazník koupí. Velkou roli hraje také rozložení zboží v regálech. Často ve spodních regálech bývají věci méně populárních značek, ale zato mají dobrý poměr ceny k množství. Ve středním regálu, tedy v úrovni našich očí, najdeme známější produkty a v horních zase značkové a dražší zboží.

Způsobů, jak obchody ovlivňují nakupování lidí, je mnohem více a těžko se jim odolává. Já osobně se jim dokážu vyhnout pouze s prázdnou peněženkou. Takže moje rada na závěr zní: Neberte si na nákup kreditku nebo velkou hotovost a nechoďte nakupovat hladoví. Nikola Švancarová, S5.A

Gambling

Pouhá zábava či velký problém?

Hazardní hry samozřejmě všichni známe z filmů nebo ze života (ehm … hele nekoukejte tak na mě!), takže si dokážeme představit cinkání automatů, poker, kostky, Blackjack a … mohl bych to tu jmenovat hodiny a stejně bych vše nevyjmenoval. Hrajete taky? Kupujete si lootboxy ve hrách? Chodíte po nocích do kasina, dáváte do těch „her" všechny své peníze a nemůžete přestat? Tak to máte trošku problém, řekl bych.
Pojďme si probrat základní tři fáze závislosti na hazardních hrách.

1.Fáze: Vyhrávání

Principem takovýchto aktivit bývá, že někdy vyhrajete jindy prohrajete. Právě při pocitu výhry se hráči dostává pocitu blaženosti. Ten si samozřejmě chce zopakovat, a tak pokračuje, takže v kasinu zůstává čím dál tím déle, ani si nevšímá času stráveného hraním. Přece jenom jste tady poprvé, takže se uhlídáte a neberete to nijak vážně. Klasickou větou bývá: „Ale, Maruno, neboj, však tam jdu teprve poprvé, takže se nic nestane a je to jenom zábava… že?"

2.Fáze: Prohrávání

Hráč začíná věřit tomu, že na hazardních hrách se dají slušně vydělávat nemalé peníze, přičemž nemusí nic dělat a jenom si užívat! Naneštěstí to takhle nefunguje, jelikož vlastníci taky chtějí něco vydělat. Což jim samozřejmě nemůžeme zazlívat. To by bylo, jako kdybychom se zlobili na pekaře, že chce peníze za rohlíky. Hlavně je to naše blbost, kterou si horko těžko uvědomíme včas, a tak gamblíme čím dál tím víc, vrážíme do her MNOHEM víc peněz a samozřejmě i víc ztrácíme! Vtom přichází půjčky od přátel, neschopnost je splácet a hodně problémů, kterých se jen tak lehko nezbavíme bez pomoci našich přátel a rodiny. Často od lidí v této fázi slýcháme věty, jako: „Nepůjčil bys mi ještě? Tentokrát to fakt vyhraju! Dal jsem do toho teprve pár kaček… myslím."

3.Fáze: Zoufalství

V této fázi dluhy přesahují několik desítek tisíc (bohužel často i několikanásobně víc). Nikdo vám nepůjčuje, nepomáhá a na všechno jste sami, jelikož vám už nikdo nevěří, že se z toho vyhrabete. Přítelkyně vás dávno opustila, protože nebude s takovým ubožákem a hlavně jste jí ještě nevrátili ty peníze. Přicházejí těžké deprese, které ne a ne odejít. Na psychologa nemáte prachy, spíte pod mostem nebo rovnou v kasinu, pokud vás tam tedy ještě pustí. Vám konečně dochází, jak bláhový a naivní jste a nemáte šanci se z toho dostat …

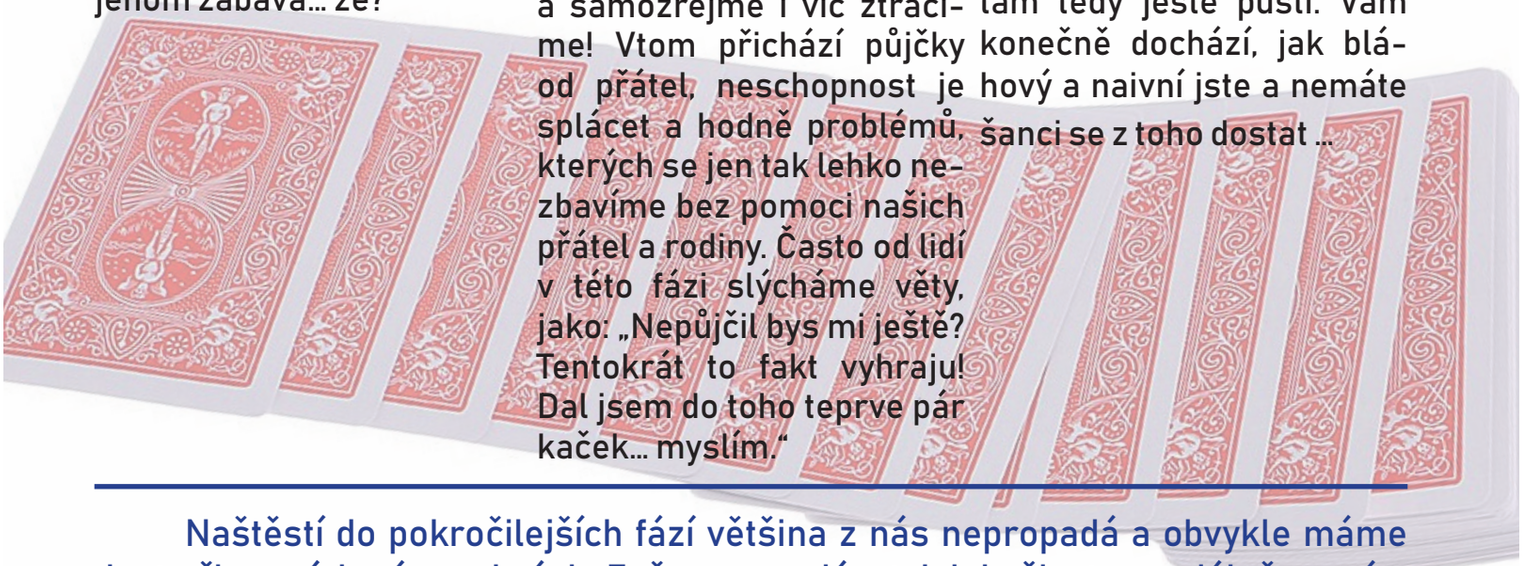

Naštěstí do pokročilejších fází většina z nás nepropadá a obvykle máme dost při prvních pár prohrách. Začneme nadávat, jak je život, speciálně na nás, nefér a jak všeho máme dost. Mimochodem, když už jsme u toho sázení, nepojedeme letos do Pardubic, si vsadit? To Las Vegas mě už nebaví …

Martin Kadlec, C1.A

Prachy, jaký svět neviděl

Představme si situaci, že jsou mezi námi tací, kteří chtějí své těžce vydřené peníze co nejlépe zhodnotit, místo toho, aby je rozfofrovali jako většina z nás. Tito finančně gramotní jedinci právě sedí doma na své truhlici plné zlaťáků a přemýšlejí, kam s nimi. Trh je přesycen různými investičními fondy pochybné kvality, spořicími účty, na které nás v televizní reklamě láká Roman Vojtek, nebo třeba stavebním spořením u různých zvířat, například u lišky. Nic moc, co? A upřímně, kupovat akcie Procter & Gamble také není žádné terno. No jo, co se dá dělat, vidina obrovského zisku bez hnutí brvou je ta tam.

Jelikož dlouhá odmlka nejde textově nijak zaznamenat, alespoň si ji představte, dost se sem totiž hodí.

A nebo není? Na Nově říkali, že chlápek z Wisconsinu nakoupil za pár centů Bitcoiny, či co a rázem se z něj stala madisonská obdoba Billa Gatese. Co že to vlastně koupil? Co to má být ten Bitcoin. A jak je možné, že tak zbohatl?

Upřímně, o Bitcoin a jemu podobné projekty (říká se jim kryptoměny, jen tak mimochodem) jsem se již párkrát zajímal. Stručně řečeno jsem se dozvěděl jen to, že se vzaly z čista jasna a ten, kdo si je zavčasu nakoupil velice kvalitně zhodnotil své úspory.

Ne, teď vážně. Za kryptoměnu se považuje typ elektronických peněz, jejichž hodnota je dána tzv. asymetrickou kryptografií. Kromě toho, že se vyskytuje pouze v rámci internetu se od standardních měn liší i jinými aspekty, například tím, že je plně decentralizovaná. Na světě tím pádem není žádné vlády a instituce, která by byla schopna měnu jakkoliv kontrolovat.

Prapůvodním účelem kryptoměn byla rychlá a na třetích stranách nezávislá transakce kapitálu. A tento účel kryptoměny opravdu splnily. Veškeré peněžní operace probíhají přímo mezi jejich účastníky. Nemusíte tak řešit, kdy má banka odstávku, nebo jaký poplatek si účtuje za převod peněz do zahraničí. Z toho také plyne fakt, že zde nejsou žádná geopolitická omezení. Zaslat peníze svému snědému příteli do Zimbabwe je tak stejně jednoduché, jako známému z Horní Dolní.

Postupem času přišli různí filutové na to,

Vzpomínáte si na jitrnici, jakou svět neviděl?
Tak přesně tak nějak je tomu i v případě kryptoměn.
(Zdroj: YouTube.com)

zdroj: Bitcoinist.com

že kryptoměny velice usnadní různé, zejména nelegální aktivity. Veškeré transakce jsou totiž anonymní, nikde tak není zaznamenáno, kdo komu co posílá. Této důmyslné vlastnosti kryptoměn využívají nejvíce autoři ransomwaru, což je software, který s oblibou zašifruje počítač a poté uživatele sprostě vydírá.

Když už jsem zmínil samotné transakce, ačkoliv neobsahují žádné intimnosti, jakými je například jméno, jistá evidence tu přeci jen je. Veškerý pohyb peněz se zaznamenává do databáze, které se říká blockchain. V případě kryptoměn slouží jako jakási účetní kniha, jeho využití je však mnohem širší.

Kromě lumpů, geeků a opozice v totalitních státech našli oblibu v těchto digitálních penězích též investoři, kteří vycítili, že se jedná o komoditu se schopností znásobit jim jejich majetek. A co si budeme povídat, ohromný balík peněz jim to opravdu vyneslo. Od roku 2010, kdy jistý Lászlo nakoupil dnes neuvěřitelných 10 000 Bitcoinů v přepočtu za cenu dvou pizz, se cena vyšplhala na dnešních přibližně 88 000 Kč za jeden jediný Bitcoin.

Nutno podotknout, že svět kryptoměn se netočí pouze kolem neustále omílaného Bitcoinu, ale třeba také kolem Etherea, Litecoinu, Monera, nebo třeba Bitcoinu Cash, což je, jak je patrné, opět Bitcoin, tentokráte však trochu jiný.

Nakonec doporučení pro investory mezi námi, kteří na tento odstavec čekali snad po celou dobu čtení tohoto článku. Doposud nejvyšší hodnoty dosahoval Bitcoin na sklonku roku 2017, načež jeho cena prudce padla. Dle nedávných zjištění je však více než pravděpodobné, že Bitcoin opět poroste a snad i překoná dosavadní rekord. Abyste však neletěli investovat celé vaše spoření, které máte na vejšku, případně nějakou ojetinu, zase vás mírně uzemním. Ceny kryptoměn kolísají každou minutou a je poměrně obtížné tento cenový vývoj sledovat. Zároveň nikdo nikde nezmínil přesnou výši pravděpodobnosti nárůstu hodnoty, o které jsem před chvílí mluvil. Takže bacha.

Nyní je již pouze na vás a vaší hladině adrenalinu v krvi, jestli se do laškování s virtuální měnou pustíte, či nikoliv.

Robert Škvařil, 08.A

Šaty dělají člověka aneb O módním průmyslu

Žijeme pod neustálým tlakem společnosti a systému, který po nás vyžaduje někdy i nemožné. Je potřeba se zastavit a zamyslet se nad tím, kam tímto životním stylem spějeme. V tomto článku se budu věnovat jedné z mnoha oblastí, na kterou se dá aplikovat udržitelnost, a to je móda. Oděv vyrobený v souladu se zásadami udržitelnosti je využíván a likvidován s respektem k přírodě, společnosti a ekonomice. Udržitelná móda funguje na principu kvality, nikoli kvantity.

Dnes je udržitelná móda ojedinělým jevem. Dříve bylo zvykem se o své oblečení starat, tak aby vydrželo co nejdéle. Každý kousek byl pro naše babičky velká investice, protože neměly moc jiných možností než si oblečení nechat ušít, což je stálo peníze, nebo si je ušít sami, což vyžadovalo čas, energii a materiál. To se ale změnilo s nástupem oděvních řetězců na trh. Lidem se zalíbila vidina mít všechno rychle, jednoduše a levně. Řetězce v nás vyvolávají potřebu mít stále nové oblečení. Například taková Zara stihne za jeden rok 58krát přijít s novou kolekcí. Důsledkem neustálého přijímání nového zboží je logicky potřeba se starších kolekcí zbavovat.

Nejefektivnější možností pro řetězce jsou slevy, na které lákají své zákazníky. Zákazníci si tedy bezmyšlenkovitě kupují více oblečení, než potřebují. Toto oblečení odpovídá svojí kvalitou ceně a v důsledku toho se velmi rychle ničí. Tímto procesem vzniká velký oděvní odpad, který končí na skládkách nebo ve spalovnách.

Současný oděvní průmysl funguje na principu tzv. rychlé módy. Rychlá móda je zjednodušeně definována, jako sofistikovaný systém vytvořený za účelem finančního zisku. Módní řetězce většinou zadávají své zakázky továrnám v zemích třetího světa, a to jednoduše protože pracovní síla je v těchto zemích nejlevnější

Zhroucení budovy Rhana Plaza
Dostupné z: www.wwd.com

a nejrychlejší. Má to ale i svou stinnou stránku. Dělníci v těchto továrnách pracují pod pro nás nepředstavitelnými podmínkami. Jejich finanční ohodnocení zdaleka neodpovídá vykonané práci. Budovy, ve kterých dělníci pracují, bývají obvykle v katastrofálním stavu, mnohdy se stane, že se budova úplně zhroutí. Největší takovou tragédií bylo zhroucení budovy Rhana Plaza, kde přišlo o život více než 1 100 lidí. V troskách byly nalezeny štítky značek jako například Mango, Benetton a Zara. Ještě častější bývají požáry těchto budov, při kterých dělníci mnohdy i uhoří, protože zaměstnavatelé jim neumožní bezpečný únik. Problémů spojených s oděvním průmyslem je mnoho, o dalších se můžete dočíst na stránkách školy (www.gzastavka.cz)

Pokud tento problém chceme řešit, musíme začít u sebe. První krok k tomu nepodporovat rychlou módu je, abychom si uvědomovali, jaký dopad má časté nakupování oblečení v řetězcích. Postupně si člověk začne uvědomovat, že doopravdy nepotřebuje stále nové oblečení, naopak začne si více vážit toho, které má. Tento proces trvá dlouho, ale postupně se člověk dostává do principu udržitelnosti. Nevylučuje se možnost, že byste si mohli své oblečení přešít či ušít sami. Pojem udržitelnost je možno aplikovat na mnoho dalších oblastí. Jak jednou řekla Vivienne Westwoodová „nakupuj míň, dobře vyber, snaž se, ať věci vydrží".
Anežka Kašíková, S5.A

Přehlídka sustainable módy
Dostupné z: designavenue.cz

Vliv živočišné výroby na životní prostředí

Existuje jedna potřeba, kterou má každý člověk a kterou je třeba denně naplňovat – potřeba jíst. Kdo by ale řekl, že to, jak se stravujeme, může mít nějaký vliv na životní prostředí? Toto téma lidé rádi drží pod pokličkou.

Jako téměř každé dítě i já jsem svými rodiči byla odmalička vedena k živočišné stravě. Co jsem ovšem zjistila až o několik let později, o tom se nikdy nikdo ani nezmínil. To, že chov skotu může za nepřirozený skleníkový efekt, nebo dokonce za něco jako je kácení deštných pralesů, jsem se bohužel dozvěděla až ve své dospělosti. Pojďme se tedy společně podívat, co dále nám bylo zatajeno.

Klimatické podmínky na Zemi se za poslední staletí poměrně rychle zhoršily. Kdo za to ale může? Lidé, dopravní prostředky a nakonec to nejdůležitější – intenzivní chovy hovězího dobytka. Jelikož je třeba nakrmit celou planetu, chov skotu je velmi rozsáhlý. Ten do atmosféry vyprodukuje enormní množství CO_2 a CH_4, což zásadním negativním způsobem ovlivňuje klimatické podmínky (konkrétně globální oteplování v důsledku vysoké koncentrace skleníkových plynů v atmosféře). Ohrožena je půda, ovzduší a vodní zdroje. Velký problém mají oceány, jelikož kvůli své schopnosti vázat CO_2 z ovzduší, vytváří kyselinu uhličitou, která oceány okyseluje, což je spolu s rybolovem zásadní příčinnou vymírání druhů ryb.

V rámci svého dotazníku jsem zjistila, že 29 % respondentů si myslí, že klimatické podmínky ani nesouvisí s živočišnou stravou. Bohužel ale souvisí. O této problematice se dozvídáme nejčastěji na sociálních sítích, ale ne ze škol a většinou ani od rodin. Toto téma se snaží politici na celém světě zatajit. Proč? Z živočišné výroby mají mnoho peněz poměrně levným způsobem. Stojí ale zničení planety za to?

Chcete-li se dozvědět více o daném tématu, přečtěte si mou stejnojmennou práci, která je dostupná na stránkách Google: https://1url.cz/iMksC

Iva Trunečková, S5.A

Anketa

S přihlédnutím k tématu tohoto čísla jsme se opět vydaly do tříd našeho gymnázia. Tentokrát nás tedy zajímalo, jak se žáci orientují ve finančním světě a jestli dokáží své peníze šetřit. Zajímavá byla především otázka týkající se přehledu o cenách energií v domácnosti. Její výsledek je z naší strany poněkud neočekávaný, protože většina respondentů odpověděla, že se v těchto cenách orientuje. V tomto ohledu byly už ostatní odpovědi do značné míry předvídatelné. Na podrobné vyhodnocení se můžete podívat níže.

Hana Svobodová, Anna Horká, Marie Matějková 08.A

1. Za co utrácíte nejvíc peněz?
2. Chodíte na brigádu?
3. Máte přehled o tom, kolik stojí energie v domácnosti?
4. Jakou část své útraty si sami vyděláte?
5. Utrácíte své peníze hned nebo dokážete šetřit?
6. Dostáváte pravidelně kapesné?

Grafy: Jakub Hemala, 08.A

Otázka 1 muži

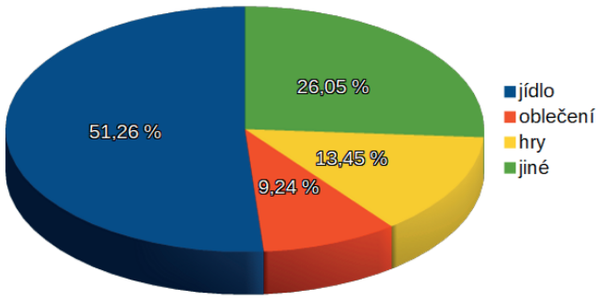

Otázka 1 ženy

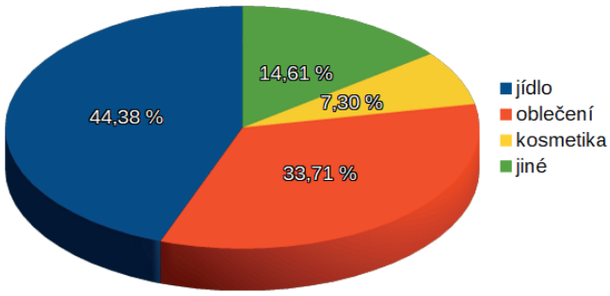

Otázka 2 muži

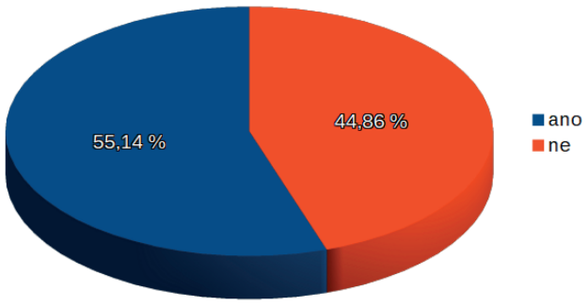

Otázka 2 ženy

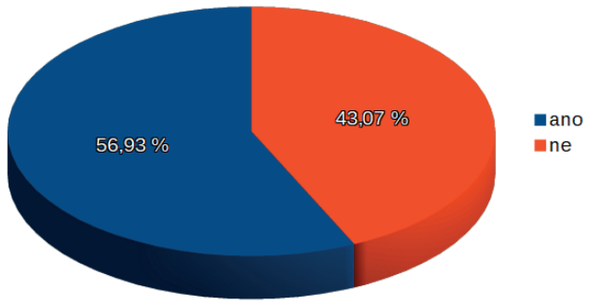

Otázka 3 muži

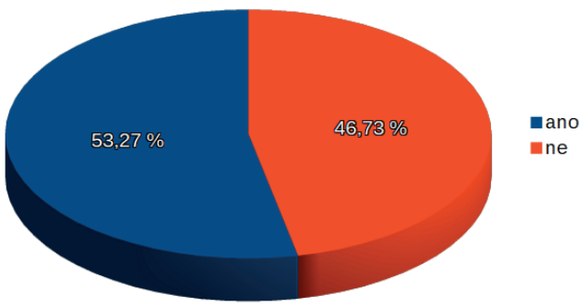

Otázka 3 ženy

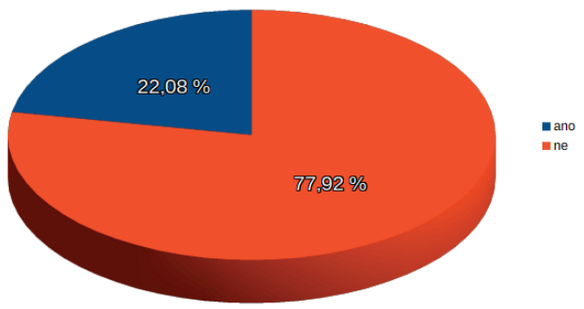

Otázka 4 muži

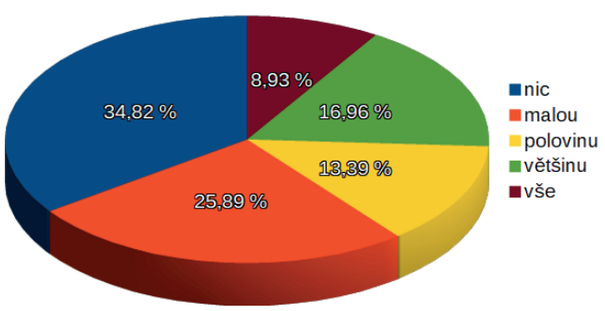

Otázka 4 ženy

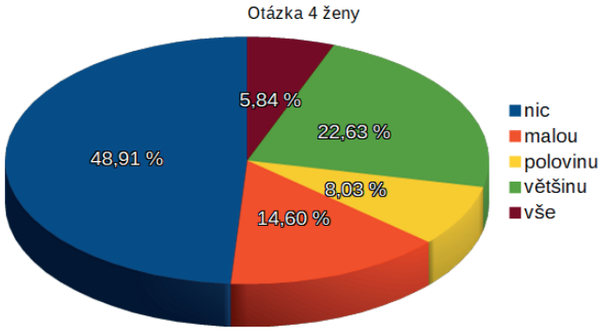

Otázka 5 muži

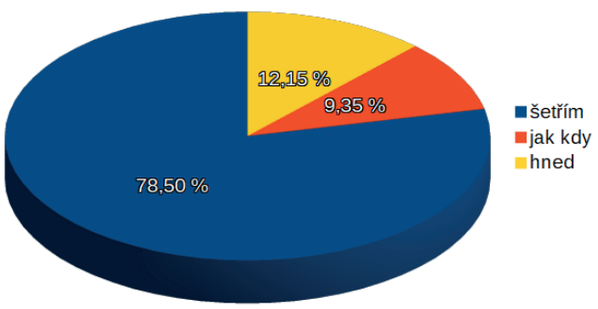

Otázka 5 ženy

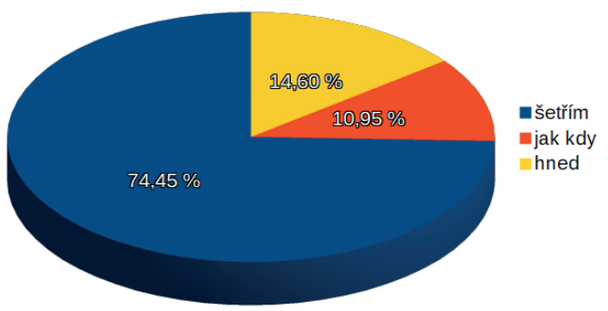

Otázka 6 muži

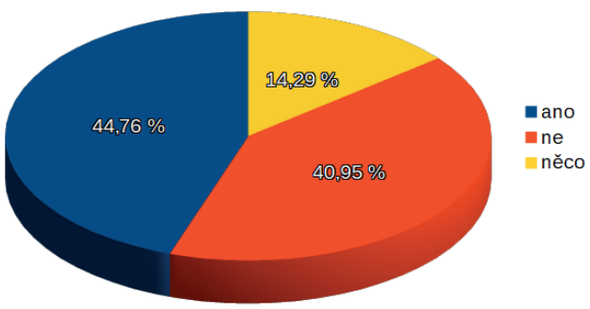

Otázka 6 ženy

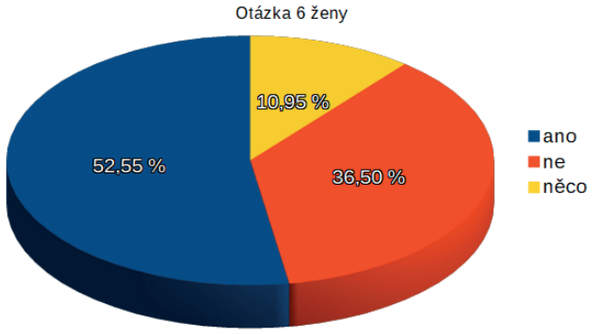

Kvíz

Světové měny

1. Touto měnou, zvanou won se platí v:

a. Vietnamu
b. Číně
c. Jižní Korei

2. Jakou měnou se platí v Albánii?

a. Euro
b. Marka
c. Lek

3. Měnu zvanou tugrik používají v:

a. Mongolsku
b. Vietnamu
c. Srí Lance

4. V jakém státě bychom mohli zaplatit měnou jménem lev?

a. Bulharsko
b. Rumunsko
c. Bělorusko

5. Touto měnou se platí v:

a. Jemenu
b. Izraeli
c. Indii

Měny před přijetím eura

6. V Nizozemsku jsme mohli zaplatit měnou jménem:

a. Koruna
b. Gulden
c. Marka

7. Drachma byla měna dříve používaná v:

a. Řecku
b. Slovinsku
c. Maltě

8. V Portugalsku se před vstupem do EU platilo měnou:

a. Colón
b. Peso
c. Escudo

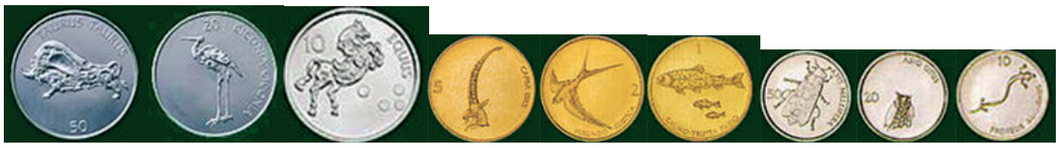

9. Tolarem se ještě před několika lety platilo v:

a. Itálii
b. Slovinsku
c. Maďarsku

Správné odpovědi: 1c; 2c; 3a; 4a; 5b; 6b; 7a; 8c; 9b

Autor: Michaela Drápalová

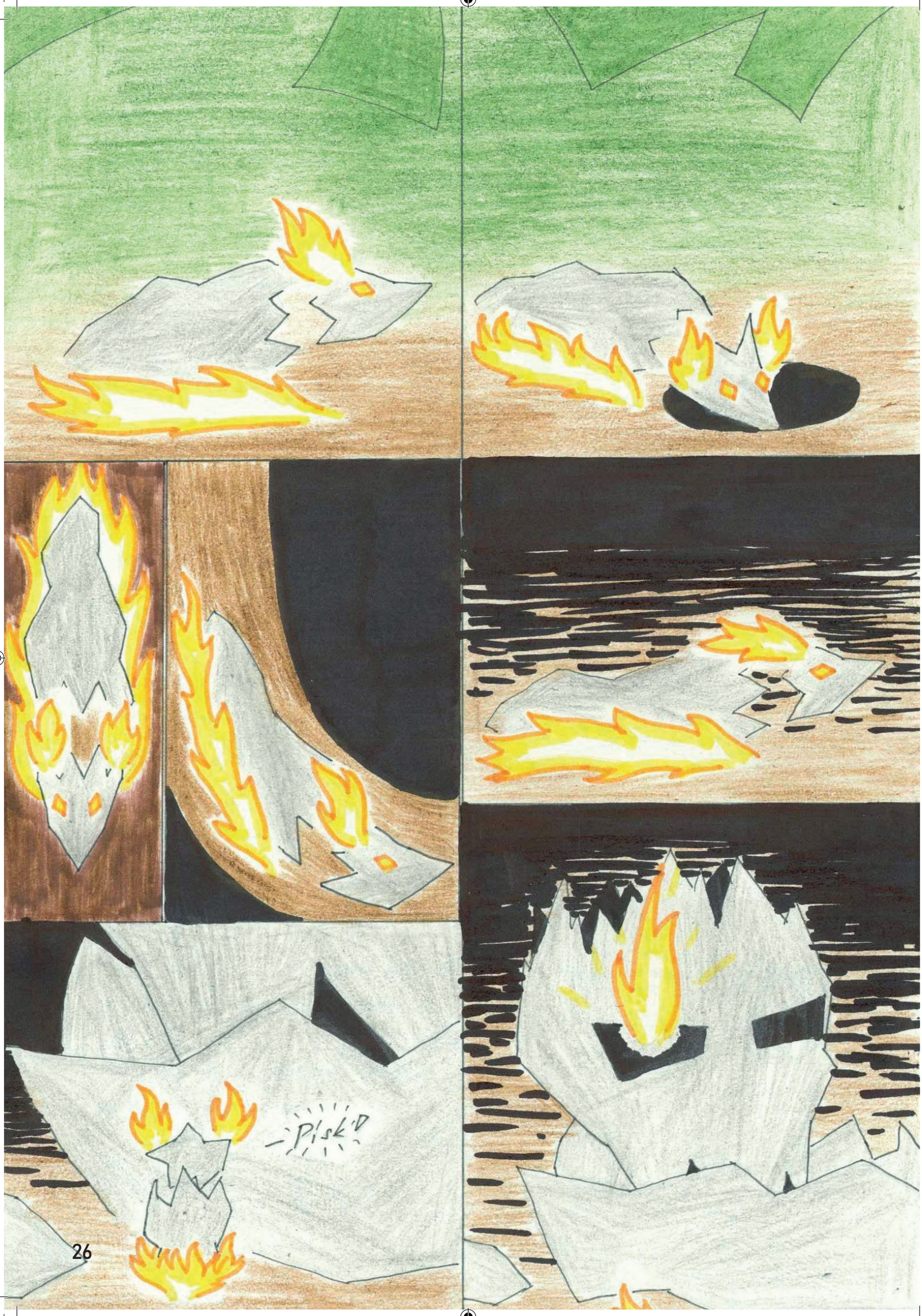
Pisk!

Malá ochutnávka obcí

Zastávka

Všem, kteří navštěvují naše gymnázium, je tato malá obec důvěrně známá. Nebo alespoň její nemalá část, která zahrnuje lesopark, vlakové nádraží, pekárnu, Dělnický a Hornický dům či pár malých obchůdků a spoustu dalších míst, která při našem putování do školy nebo ze školy míjíme. Pro některé z nás slovo Zastávka znamená domov, škola či malé peklo, do kterého každý se každý den musíme vracet. Ale myslím, že ať už pro nynější studenty či absolventy je Zastávka synonymem pro spoustu příjemných vzpomínek a přátel. Tak co kdybychom se trošku ponořili do její historie, abychom se o ní něco málo dozvěděli?

Zastávka patří mezi nejmladší obce v okolí Brna. První písemná zmínka o Zastávce pochází až z 18. století, kde se nachází na mapě jako značka napajedla pro koně. Ze stejného století je i záznam o Hostinci „Zastawka", který stál v místech dnešního Hornického domu.

Samotná obec vzniká až s objevem černého uhlí po roce 1788. Tak začíná téměř 180letá tradice těžby uhlí v Zastávce, v té době v Božím Požehnání. Název na Zastávka byl změněn až v období první republiky roku 1920 a těžba skončila až roku 1992. Zastávecké uhlí se řadilo mezi jedny z nejkvalitnějších.

V 19. století se Boží Požehnání rozvíjelo snad nejvíce. V letech 1852 – 1855 vzniká železnice, jsou vystavěny rosické železárny či nové příbytky pro dělníky a řemeslníky.

Samozřejmě nesmíme opomenout školství, které se nás studentů týká nejvíce. Soukromá jednotřídní škola byla zařízena v roce 1865 a později se rozšířila na dvojtřídní. Nová budova Základní školy T. G. Masaryka byla otevřena 28. 8. 1932. Až v roce 1953 byla otevřena jedenáctiletá střední škola, jejímž prvním ředitelem byl RNDr. Antonín Rada. Naše gymnázium se zapsalo do historie nejen tím, že je jediné gymnázium v republice, které se nachází v tak malé obci, ale jistě i tím, jak moc změnilo životy mnoha studentům, kteří znalosti zde získané využili k budování mnoha příběhů.

Zastávka nyní:
Starosta: RNDr. Petr Pospíšil
Počet obyvatel: 2 539

Znak:

Vlajka:

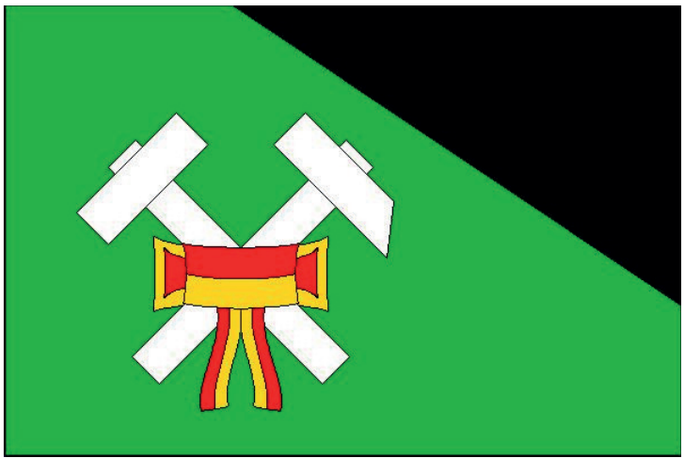

Zajímavost: Jelikož je Zastávka tak mladá, nemá téměř žádný vlastní katastr. Domy na okraji Zastávky tedy již patří do katastru Babic, Rosic nebo dokonce Příbrami.

Kateřina Valová, C3.A

ZPRÁVY Z KLUBU ABSOLVENTŮ

Klub absolventů Gymnázia v Zastávce

Důvody ke studiu na naší škole mohou být různé – od tuctového požadavku zvýšení konkurenceschopnosti na trhu práce přes lehce originálnější touhu po poznávání až po zcela bezkonkurenční možnost stát se členem elitního Klubu (na jednoho člena klubu připadá asi 38 450 000 lidí).

Řada současných studentů našeho gymnázia již během studia při pokoutním světle mobilního telefonu pod lavicí pročítá stanovy Klubu (gzklub.cz), další obdivují fotografie z akcí Klubu a tetelí se očekáváním zážitků, které jim neposkytne sebechytřejší mobil, mnozí s bázní a respektem nenápadně pokukují po odznáčcích Klubu v klopách některých učitelů či bývalých žáků.

Zde je potřeba zdůraznit, že členem Klubu se může stát pouze ten/ta/to, kdo úspěšně složí maturitu na našem vzdělávacím ústavu. Ve zcela výjimečných případech se mohou stát členy i neabsolventi, pouze však za alespoň jedné z těchto podmínek:

1. jako ocenění mimořádného přínosu pro školu (v roce 2018 přijat p. Zdeněk Máša)
2. po složení značného, ale opravdu značného sponzorského daru (zatím nikdo)

Tyto situace jsou pro běžného smrtelníka nedostupné, takže všem ostatním zájemcům doporučujeme úspěšné završení maturitní zkoušky, ať už jim to budou učitelé či MŠMT ČR komplikovat jakkoliv.

Jeden z benefitů členství je účast na akcích klubu.

Velká akce klubu je například Ples Klubu absolventů Gymnázia v Zastávce. Letos proběhl v pátek 8. března v Dělnickém domě v Zastávce. Ve fotogalerii na stránkách klubu můžete vidět, že se na plese sešli nejen bývalí žáci s učiteli našeho gymnázia, ale i studenti současní, kteří se nejspíš už nemohou dočkat, až se stanou členy GZKLUBu. Na již tradičním plese absolventů, v pořadí čtvrtém, se pořadatelé (pozor, také se můžeš stát členem rady klubu, vedení klubu sestává z absolventů, klub není řízený vedením školy!) rozhodli šířit osvětu o jednom výjimečném zvířeti a později večer proběhla i jeho adopce všemi členy klubu. Slavnostně potvrzení o adopci předala zástupkyně brněnské ZOO. Pověst o římské vlčici, která odkojila Romula a Rema, jistě každý zná. I naše gymnázium, obrazně řečeno, odkojilo vědomostmi mnoho generací studentů. Proto, jak již mnozí víte, padla volba právě na vlka.

Vlk obecný (Canis lupus) je jedním z nejkontroverznějších zvířat. Patří k nejnenáviděnějším a zároveň nejobdivovanějším šelmám světa. Původní obyvatelé Severní Ameriky, ale například i germánské a slovanské národy v Evropě vlky uctívali a respektovali. S rozvojem západní civilizace však začali lidé vlky pronásledovat tak jako žádné jiné šelmy. Postupně se tato inteligentní a plachá zvířata stala obětí pověr a báchorek o krvelačné bestii. Abyste si rozšířili své vědomosti o vlcích, připravili jsme pro vás soutěžní kvíz. Na skupinu nejúspěšnějších řešitelů kvízu čeká exkurze do brněnské ZOO s nadstandardním programem zdarma.

(Inspirace pro řešení úkolů: https://gzklub.cz/vlk)

VLK OBECNÝ (CANIS LUPUS)

51 258 LIDÍ VS. 1 VLK

NA CELÉ PLANETĚ ZEMI DNES ŽIJE ZHRUBA 7 688 000 000 LIDÍ A ODHADEM POUHÝCH 150 000 VLKŮ.

Původně žil vlk v téměř celé Eurasii a Severní Americe od pásma severských tunder až po jižní polokouli. Nyní je však jeho areál v důsledku pronásledování podstatně zmenšen. V České republice trvale zatím obývají vlčí smečky CHKO Kokořínsko-Máchův kraj, Severní Čechy, Broumovsko, Krušné hory a Šumavu. Jedinci se objevují v Beskydech, Bílých Karpatech, na Jesenicku nebo na Vysočině. Jeho většímu rozšíření do dalších část republiky brání zejména ilegální lov.

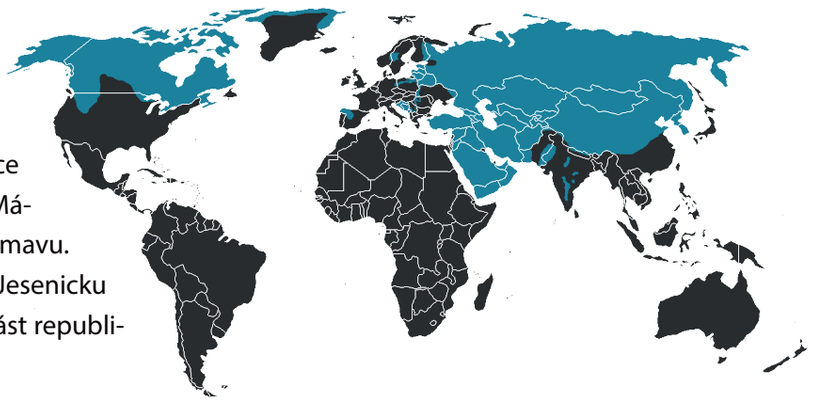

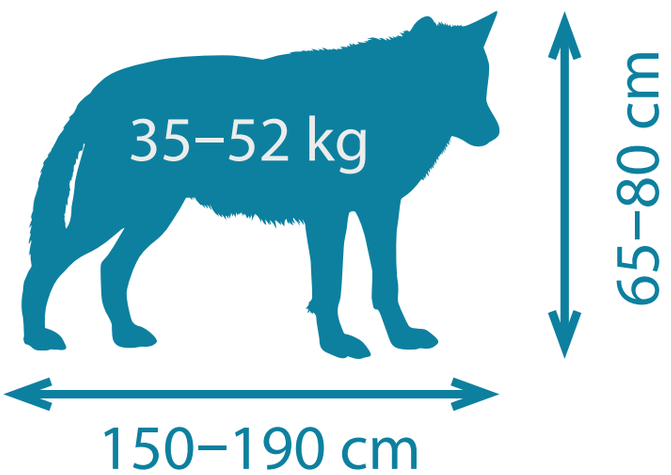

Vlk je největším zástupcem psovitých šelem, váží 35 až 52 kg. Je dlouhý 150 až 190 cm a vysoký 65 až 80 cm. Samice jsou menší – váží zhruba o 25 % méně než samci. Mezi různými poddruhy vlka jsou velké rozdíly v hmotnosti i ve velikosti. Na velikost má také vliv hojnost kořisti v oblasti, kde žijí. Logicky čím více kořisti, tím větší vlci vyrostou. Plné velikosti vlk dosáhne ve věku okolo jednoho roku.

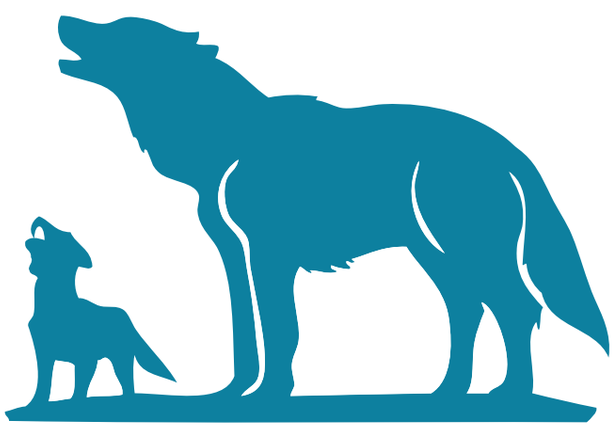

Vlci si neplatí školné, přesto mají vlčí školičku pro svůj dorost, kde matka, strýčci a tetičky učí hrou vlčata, jak se správně a s úctou chovat k ostatním členům smečky i všem ostatním potřebným vlčím dovednostem. My lidé máme všechno, jen na své děti nemáme čas. A tak nám náš vlastní dorost, všude kam se podíváme, stále více „vlčí".

Pozice vůdčího vlka nemá nic společného s agresí. Šéfové, kteří se ustavičně vychloubají nebo provokují, se většinou obávají, že přijdou o své postavení, a proto ve skutečnosti žádnými vůdčími osobnostmi nejsou. Vlk dokáže svou přirozenou autoritou nastavit hranice, například obyčejným přímým očním kontaktem, zavrčením nebo tím, že zastoupí cestu.

Vlci jsou sociální zvířata žijící v dobře organizovaných smečkách. Život ve smečkách je pro vlky mnohostranně výhodný. Členové smečky si pomáhají jak při výchově mláďat, tak při lovu. Velikost smečky se většinou pohybuje mezi dvěma až osmi jedinci.

Vlci jsou věrnější než lidé, jejich partnerské svazky bývají celoživotní. Vlčí smečku tvoří většinou rodičovský pár a jeho potomci (děti první a dalších generací, případně strýcové a tety). V biologickém smyslu se tedy jedná o rodinu.

Vlci neodkládají své děti v babyboxech a kojeneckých ústavech. Nepotřebují dětské domovy. Vlčí smečka je jako jedna rodina a vždy se v mezích možností postará o vlčata, která pro ni představují budoucnost. Ať už matka vlčice uhyne nebo naleznou osiřelá vlčata v cizím brlohu. Vlčata adoptuje jiná vlčice a ostatní členové smečky jí pomůžou.

Významnou součástí vlčího života jsou rituály, neboť přispívají k upevnění vzájemných vztahů: obřad při probouzení, pozdravení vůdčích zvířat, když se vrátí domů, společné vytí. Stejně jako pro vlky jsou i pro lidi rodinné rituály nezbytné. Prostředkují blízkost, pospolitost, orientaci a posilují soudržnost. Jak jsou důležité v denním životě, zjistíme, až když je přestaneme udržovat.

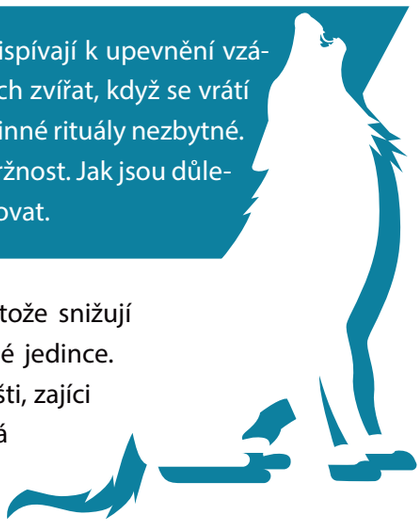

Vlci mají velmi důležitou úlohu pro ekosystém, protože snižují stavy kopytníků – loví především slabé a nemocné jedince. V mongolské stepi by bez vlčích útoků gazely, svišti, zajíci a hraboši zakrátko spásli veškerou vegetaci, která leží na tenké vrstvě stepní půdy.

Vlci si neplatí zdravotní a sociální pojištění, přesto se vlčí smečka postará o staré, zraněné a nemocné vlky. Nemohou-li sami lovit, vypadaly jim zuby či jsou tak zesláblí, že nemohou chodit, rozdělí se s nimi zdraví jedinci o potravu nebo jim ji dokonce natráví ve vlastním žaludku a donesou.

Stovky let stará indiánská legenda vypravuje, že v nitru každého člověka prý od nepaměti stále bojují dva vlci. Jeden je černý jako uhel a představuje zlobu, nenávist, žárlivost, vztek, závist, sobeckost, namyšlenost, hrubost, smutek, faleš a sebelítost. Druhý je sněhově bílý, představuje lásku, radost, naději, skromnost, laskavost, soucit, štědrost, věrnost a důvěru.

Ptáte se, který vlk v boji vyhraje? Ten, kterého více krmíte…

GZ KVÍZ

O mimořádnou exkurzi do ZOO Brno

1. Kdy a kde byl u nás v minulosti vyhuben (na dlouhou dobu) poslední vlk?
2. Jaké velikosti a váhy dorůstá obvykle samice vlka?
3. Co je převážně potravou vlků a jakou roli sehrávají v ekosystému?
4. Jakými způsoby spolu vlci komunikují?
5. Jakým způsobem si získává vůdčí vlk respekt smečky?
6. Se kterým živočichem žijí vlci ve vzájemně výhodném partnerství a proč?
7. Vyjmenujte tři beletristické knihy (vč. autora a roku vydání), v jejichž názvu je obsaženo slovo vlk (nebo jeho tvar).
8. Vyjmenujte tři názvy filmů (včetně režiséra a roku vzniku), ve kterých hrají vlci podstatnou roli (jiné, než jsou uvedené v knižní podobě v předchozím úkolu).
9. Formulujte stručně obsah krátkého dokumentu *How Wolves Change Rivers* – max. tři věty. https://youtu.be/ysa5OBhXz-Q
10. Na které internetové adrese byste dokázeli zjistit, kde v ČR aktuálně žijí vlci?

Všichni, kdo správně zodpovědí uvedené otázky, budou zařazeni do výběru účastníků celodenní exkurze do brněnské ZOO s nadstandardním programem (možnost rozhovoru s ošetřovateli zvířat, pohled do zákulisí ZOO, apod.). Termín exkurze bude zvolen po dohodě s vedením školy (do konce června 2019). Exkurze bude zdarma.

Své odpovědi posílejte do 10. 5. 2019 na adresu evakokesova@seznam.cz Správné odpovědi budou zveřejněny v SCOOL! 53. Výherci budou osloveni jednotlivě.

MŮJ PŘÍBĚH

USAIN BOLT 9:58

LiStOVáNí.cz
cyklus scénických čtení

20. 5. / 20:00

Kino Panorama Rosice

vstupné 100 Kč / 60 Kč

65. POLE